

Vattenfall Eldistribution AB
per1.gunnarsson@vattenfall.com

2025-11-13

2025-103616-0003

Begäran om synpunkter över miljökonsekvensbeskrivning tillhörande nätkoncession för dubbelledning mellan Rösbacka i Ale kommun och Torpet i Göteborgs kommun

Beskrivning av ärendet

Vattenfall Eldistribution AB har bedömt att den planerade verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Avgränsningssamråd med Länsstyrelsen genomfördes 2023-10-26 samt kompletterande samråd 2024-06-17 och 2024-10-25. Till följd av det beslutet har Vattenfall upprättat en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) i enlighet med 6 kap. miljöbalken (MB). Som ett led i regeringsuppdraget "Myndighetsgemensamt arbete för kortare ledtider vid prövning av nätkoncession" testas åtgärden att Länsstyrelsen ska granska MKB:n för en preliminär bedömning innan Energimarknadsinspektionen fattar beslut om koncession.

Synpunkter på MKB

Artskydd och fåglar

Länsstyrelsen har inte tagit del av underlagsrapport/bilaga 5, som är en fågelförstudie.

Länsstyrelsen konstaterar att MKB:n inte innehåller någon beskrivning av hur den planerade ledningen bedöms kunna undvika störning (i form av förstörelse av livsmiljöer) av fåglar som har mer specialiserade krav på sina revir och födotillgången i dessa, eller är känsliga för fragmentering. Exempel på sådana fågelarter kan vara entita och mindre hackspett, som har konstaterade häckningar på flera ställen längs sträckan på Hisingen. Länsstyrelsen saknar en redogörelse av vilka fågelarter som förekommer i området och som

samtidigt bedöms vara känsliga för störningar i form av förluster av livsmiljöer och fragmentering, och i vilken grad dessa förluster bedöms medföra en risk för att arten utsätts för en störning som inte saknar betydelse för att bibehålla eller återupprätta populationen av fågelarten på en tillfredställande nivå.

Länsstyrelsen vill uppmärksamma Vattenfall på att de naturvårdsavtal som ligger öster om väg E 6.21 Hisingsleden är tecknade för att tillgodose krav på kompensation eller skyddsåtgärder för skyddade arter i andra ärenden. MKB:n behöver inkludera en redovisning av hur de i dessa beslut föreskrivna kompensationsåtgärderna kan komma att påverkas av den aktuella ledningsdragningen.

Biotopskydd och strandskydd

Länsstyrelsen saknar en uttrycklig bedömning i MKB:n om koncessionens förenlighet med strandskyddets och biotopskyddets syften. Eftersom biotopskydd och strandskydd ska beaktas i koncessionsärendet, även om ingen formell dispensprövning längre görs, är det viktigt att MKB:n belyser syftet med strandskyddet respektive det generella biotopskyddet, preciserar intrången (i den utsträckning det är möjligt i detta skede), konsekvensbeskriver åtgärderna samt har en slutsats om ledningens förenlighet (inklusive åtgärder under byggtiden i form av arbetsvägar och så vidare) med strandskyddet respektive det generella biotopskyddet.

Riksintresse

Riksintresse för naturvård

Göta och Nordre älvs dalgång är utpekad som riksintresse för naturvården enligt 3 kap 6 § MB. I registerbladets beskrivning av vad som kan påverka området värden omnämns bland annat nya luftledningar. MKB:n tar upp riksintresset men det är svårt att följa hur bedömningen av påverkan på riksintresse-värdena har gjorts och vilka av dessa värden som är representerade på platsen. Vid en bedömning av påverkan av om en åtgärd kan påtagligt skada naturmiljön i ett område av riksintresse för naturvården bör det analyseras hur mycket, på vilka sätt och för hur lång tid åtgärden kan inverka negativt på de värden som utgör grund för att området har bedömts vara av riksintresse. MKB:n är mycket kortfattad i dessa delar och bedömningarna bör utvecklas så att det tydligt går att följa

kedjan påverkan-effekt-konsekvens för de riksvärden som finns på platsen.

Riksintresse för kulturmiljövård

MKB:n innehåller en övergripande beskrivning och analys av projektets påverkan på kulturmiljövärden, och bedöms sammantaget få små negativa konsekvenser. Motiveringen är dels att möjligheterna till anpassning av stolpar vid detaljprojekteringen medför att påverkan på forn- och kulturlämningar bedöms kunna undvikas. Dels bedöms ledningens visuella påverkan på två berörda riksintressområden för kulturmiljö samt en utpekad kommunal kulturmiljö bli obetydlig till liten negativ. Som stöd för bedömningarna har visualiseringar tagits fram för RI kulturmiljövård *Kungälv's gamla stad-Bohus fästning*.

I MKB:n har den föreslagna placeringen av ledningsstolpen bedömts medföra en liten visuell inverkan på upplevelsen av fästningen från Jordfallsbron. Från fästningen är avståndet så pass stort till ledningsstolpen att utblicken från denna vy inte påverkas i lika stor omfattning. Utifrån figur 21 på sidan 63 har Länsstyrelsen svårt att förstå den bedömning som görs i MKB:n om liten visuell påverkan samt hur bedömningen har gjorts. Länsstyrelsen instämmer bedömningen som görs i MKB:n om att placeringen av en mast i detta läge medför en liten visuell påverkan. Bohus fästning är en av länets få bevarade fästningar. Dess exponerade läge i älvrummet gör den känslig för påverkan.

Natura 2000

Länsstyrelsen ser behov av några kompletteringar av MKB:n utifrån Natura 2000.

Under 3.5 i MKB:n för Natura 2000 Göta älv-Nordre älvs dalgång anges eltekniska och mekaniska begränsningar på grund av känslighet för vind och is som motivering till att ett utförande med horisontella faser valts bort. Dessa behöver tydligare relateras till påverkan på Natura 2000-värdena, främst fågelrörelser längs dalgången. I MKB:n behöver det framgå hur stora fördelarna är med horisontella faser för Natura 2000-värdena i relation till de driftstekniska aspekterna och nackdelar med fler stolpar.

Under 4.1 beskrivs i generella termer att tekniska problem ökar med andelen markkabel i elnätet. MKB:n bör kompletteras med en mer specifik bedömning av markkabel i den aktuella sträckan. Fördelarna

ur ett Natura 2000 perspektiv med att det inte behövs ledningar och stolpar i dalgången bör relateras kvalitativt till den tillfälliga påverkan som anläggandet av markkabel innebär för Natura 2000-värdena.

De olika alternativens påverkan på Natura 2000-värdena, tekniska aspekter samt de avvägningar som görs mellan alternativen kan med fördel sammanfattande beskrivas i en matris.

Forn- och kulturlämningar

För att öka läsbarheten och förståelsen för resonemangen gällande ledningens visuella påverkan på övriga två utpekade kulturmiljöer, samt på enstaka fornlämningar såsom gravar i höjdlägen, kan MKB:n med fördel kompletteras med liknande visualiseringar som har gjorts för RI kulturmiljövård *Kungälv's gamla stad-Bohus fästning*.

Aktuella kartor (kartserie kulturmiljö bilaga 7 och karta figur 20 i MKB) bör kompletteras med lämningssymboler i form av ytor och linjer samt kommunala kulturmiljöer.

Föreslagna hänsynsåtgärder i MKB är i stort sett tillräckliga. Samråd med Länsstyrelsen i samband med detaljprojekteringen bör dock ske utifrån Länsstyrelsens bedömning av behov av tillståndsprövning baserat på resultatet av arkeologisk utredning. Beroende på typ av fornlämning kan det tillhörande och lagskyddade fornlämningsområdet överstiga 50 meter.

Vatten

Länsstyrelsen yttrade sig vid samrådet daterat 2023-10-26¹. I yttrandet fanns flertalet synpunkter kopplat till vattenfrågor som i nu inlämnat underlag inte har hanterats i tillräcklig utsträckning.

Länsstyrelsen saknar en bedömning av påverkan på MKN för berörda vattenförekomster och MKN fisk- och musselvatten i anläggnings-, drift, och avvecklingsskedet. Vad gäller avvecklingsskedet så kan detta falla under punkt 4.3 där det har listats vad som ska hanteras vid avveckling och rivning. Länsstyrelsen saknar dock en punkt där skyddsåtgärder för att minimera påverkan ska hanteras. I övrigt behöver en tydligare bedömning göras kring vilken påverkan som installation av stolpfundament eller övriga arbetsmoment kan få på respektive

---

¹ Avgränsningssamråd för MKB för Regionnåtsförstärkningar i Göteborgs kommun och Ale kommun, änr: 34866-2023, daterat 2023-10-26

vattenförekomst. På de illustrationer som finns i underlaget ser det till exempel ut som fundament kan hamna nära Göta älv även om hänvisning sker under stycke 5.5.1. att inga installationer kommer att ske i vattenområden. Även om det i nuläget är otydligt exakt var stolpfundament kommer att placeras så kan deras eventuella påverkan på vattenförekomster beskrivas tydligare. Detta gäller alla vattenområden men framför allt i och i närheten av Göta älv där tydligare ställningstaganden önskas. Är det så att inga arbeten kommer att utföras inom Göta älvs vattenområde så bör det tydliggöras i underlaget.

I tidigare yttrande² lyfte Länsstyrelsen de vattenskyddsområden som kan bli påverkade samt att arbetsmetoder bör presenteras för att minimera påverkan och skador. Vattenfall har redovisat att skyddsföreskrifter för vattenskyddsområden ska följas men Länsstyrelsen önskar ytterligare fördjupning i frågan. Det behöver vara tydligt vilken hänsyn som ska tas inom områden med skyddsvärda vattenområden kopplat till arbetsmetoder, arbetstider, hantering av förorenade massor och hantering av drivmedel, oljor och kemikalier. I det fall det är olämpligt med hantering i närheten av vattenområde/inom vattenskyddsområde (exempelvis Göta älv) ska redovisas att detta inte ska ske och så vidare. Det finns ett flertal skyddsåtgärder beskrivna men länsstyrelsen anser att de ska fördjupas och preciseras för att minimera eventuell påverkan.

Det är från underlaget otydligt hur stort markanspråk fundamenten tar samt till vilket djup de installeras. Sökanden behöver redovisa informationen och bedöma vilken hydrologisk påverkan ingreppen kan få samt vilka skyddsåtgärder som behövs för att minimera påverkan. På flertalet ställen skrivs att stolpfundamentens placering kan anpassas för att undvika ingrepp i vattenområden. Ska Länsstyrelsen tolka det som att inga ingrepp kommer att ske i vattenområden längs den aktuella sträckningen? Det finns samtidigt flertalet skyddsåtgärder kopplat till vattenområden och arbete i närheten av dem.

Sökanden har inte redovisat hur hänsyn ska tas till befintliga markavvattningsföretag som finns längs sträckningen. I det fall de kan bli berörda av planerade åtgärder ska de ingå som en del av samrådsgruppen. I övrigt är samrådsgruppen inte känd i nuläget och inga kommentarer kan därför ges kring den.

---

² Avgränsningssamråd för MKB för Regionnätstärkningar i Göteborgs kommun och Ale kommun, änr: 34866-2023, daterat 2023-10-26

Under punkten Naturmiljö finns beskrivet att flertalet ingrepp kommer att ske i vattenområden. Ingreppen bör därför innebära vattenverksamhet. En bedömning behöver därför göras kring vilka tillstånd som kan behövas kopplat till detta samt hur de ska hanteras.

I tabell 2 saknas exempelvis Kvillen som vattendrag som omfattas av miljökvalitetsnormer som ser ut att korsas av ledningsdragingen. Vattenfall bör se över och säkerställa att samtliga vattenförekomster finns med i underlaget.

Synpunkter inför genomförande

Jord- och skogsbruk

Länsstyrelsen vill lyfta som en generell synpunkt vid nybyggnation av ledningar, att placering av nya stolpar i möjligaste mån ska göra så liten inverkan på jord- och skogsbruket som möjligt. Placeringen bör utgå från att minimera brukningshinder. Det är lämpligt att samråda med berörda markägare om stolparnas placering så att eventuella skador på exempelvis dräneringssystem kan undvikas. Helst bör stolpar utan stag användas.

Ledningsstolpar som kräver minst bredd på ledningsgatan är att föredra för skogsbruket. Finns det möjlighet att utnyttja att placera stolparna i höjdlägen för att undvika att skogen behöver avverkas under ledningen, så minskar det ledningens påverkan på skogsnäringen.

Vid rivning (rasering) av befintlig ledning ska allt material tas bort och eventuell kontaminerad jord skall tas bort och ersättas med rena massor.

Information

Länsstyrelsen vill lyfta att Vattenmyndigheten just nu arbetar med cykel 4 inom vattenförvaltningen. I arbetet ingår framtagande av en reviderad (preliminär) vattenförekomstfördelning och miljökvalitetsnormer enligt den nya fördelningen. Innan beslut om nya miljökvalitetsnormer för vatten fattats är det MKN för cykel 3 som gäller. I det fall åtgärder i vattenområden planeras som kan komma att genomföras från 2027 och framåt så kan det vara aktuellt att också se på de vattenförekomster som nämns som preliminära i VISS. Detta då den nya vattenförekomstfördelningen kan innebära

att behovet av åtgärder för att nå god status kan bli större eller mindre beroende på om den aktuella vattenförekomstens yta/längd förändras mellan cykel 3 och 4. För mer information hänvisar vi till vattenmyndigheternas hemsida, [Vattenmyndigheterna](#), och VISS, [Välkommen till VISS](#).

De som medverkat i beslutet

Företrädare för natur och vattenavdelningen, landsbygdsavdelningen samt samhällsavdelningen har bidragit till beredningen av detta yttrande. Beslutet har fattats av funktionschefen Nina Kiani Janson med arkitekten Ann-Louise Hulter som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:

Energimarknadsinspektionen

Länsstyrelsen/
Naturavdelningen / Sven Arvidsson och Hannes Nilsson
Vattenavdelningen / Josefin Dannerstedt
Landsbygdsavdelningen / Christina Åkerman
Samhällsavdelningen / Lena Emanuelsson och Pernilla Morner
Funktionschef Plan- och bygg / Nina Kiani Janson